

OVERDENKING

Straks in de muzikale meditatie kun je in de dalende gebroken drieklanken de beweging horen van vallend water, met de reactie daarop van de aarde, in het begin zoekend en daarna overgaand in bevestiging in een warme positieve toon.

Wat bijzonder dat jullie zoon gedoopt wordt op de zondag dat ook Jezus werd gedoopt, althans volgens de traditie. Tot nu toe hoorden we verhalen over Jezus als kind Jezus, eerst de aankondiging van zijn geboorte, toen zijn komst in deze wereld en wat dat opriep bij anderen, zijn ouders, de herders uit de buurt, geloofsgenoten in de tempel, heidense magiërs. Vandaag treedt Jezus voor het eerst zelf naar voren als volwassen man. En zijn eerste daad is de bewuste keuze om gedoopt te worden. Door er voor te kiezen dit bekeringsritueel te ondergaan - want dat is wat de doop van Johannes symboliseert, het verlangen naar en de bekering tot een nieuw leven met God- maakt Jezus een duidelijk statement over wie hij is en waar hij voor komt.

Allereerst plaatst hij zich aan de kant van al die mensen uit het gewone volk die ook naar de Jordaan gekomen zijn om zich te laten dopen. Hij zegt daarmee tegen hen: *Ik ben een van jullie*. Hij kiest partij. En daarmee plaatst hij zich meteen tegenover de schriftgeleerden en farizeëen die langs de over staan. Ze laten zich niet dopen, maar kijken alleen toe, kritisch en afkeurend. Johannes de Doper windt zich enorm op over deze pottenkijkers, hij scheldt hen uit voor addereengebroid en voegt hen toe: *Denken jullie soms dat je veilig bent voor het komende oordeel? Denk maar niet dat je goed zit alleen omdat je een bepaalde positie hebt en de traditie bewaakt, breng liever vruchten voort die een nieuw leven waardig zijn*.

De doop van Jezus kun je beschouwen als een soort manifest. In de afgelopen weken verscheen er ook een manifest, de Nashville verklaring, die heel wat stof heeft doen opwaaien binnen en buiten de kerken. Een aantal predikanten en prominenten deden een paar vernietigende uitspraken over homoseksualiteit en stellen dat dit tegen de wil van God is. Op zo'n moment ben ik heel blij met een scriba van onze PKN die zich rustig en duidelijk van deze stemmen distantiëert en met alle andere tegenstemmen, ook die vanuit meer orthodoxe kerken klinken. Niet om de opstellers van de verklaring eens even flink op hun nummer te zetten en de wereld te laten zien dat hoe jij denkt en gelooft heel wat beter en toleranter is dan zij. Maar wel om onmiddellijk en ondubbelzinnig aan de kant te gaan staan van de mensen die zich door zulke uitspraken diep gekwetst en afgewezen voelen en de schade die dit soort veroordelingen aanbrengen tegen te gaan. Daarom wappert ook aan ons kerkgebouw de regenboogvlag. We hebben die vlag niet gehesen niet om onszelf te feliciteren met onze ruimdenkendheid, maar om de mensen om wie het gaat de hand te reiken. En daarom is op onze facebookpagina het bericht geplaatst: ik sta naast je.

Met zijn doop maakt Jezus duidelijk dat hij niet is gekomen om boven, maar om naast mensen te gaan staan. Johannes vindt dat behoorlijk verwarrend.

Net als veel later Petrus het verwarrend zal vinden als Jezus op de laatste avond dat ze samen zijn neerknielt om hem de voeten te gaan wassen. Het onderdompelen en het neerknielen past niet in hun voorstellingen van hoe de Messias zou moeten zijn. Moet Jezus gedoopt worden? Welke zonden zou hij dan moeten belijden? Van welke verkeerde wegen zou hij terug moeten keren? Hij is toch al de volmaakte mens, de Zoon van God, die alles weet en alles begrijpt en niets fout doet? Zou het daarom niet omgekeerd moeten zijn, dat Johannes door Jezus gedoopt zou worden? Het is veelzeggend voor het eerste optreden van Jezus, dat het meteen al zorgt voor verwarring en meteen al discussie losmaakt. Daar zal nog veel meer van komen.

Met zijn doop plaatst Jezus al vanaf het begin tegenover de beelden en verwachtingen die mensen van hem hebben een ander beeld. Met zijn doop maakt hij duidelijk dat de weg die hij wil gaan een weg is waarop hij tegelijkertijd leraar en leerling zal zijn. Als Jezus alles al zou weten zou hij niet tot God hoeven bidden om wijsheid en kracht en zou hij ook niet met mensen in gesprek hoeven gaan. Zijn weg is een weg van in relatie treden met God en met mensen. En iedere echte relatie verandert je ook zelf. Jezus zal zich meerdere malen door anderen laten gezeggen. Daar voelt hij zich niet te goed voor. Hier treedt hij naar voren als dopeling, als een mens die aan het begin staat van een weg. *Laat het nu maar gebeuren....*, zegt hij tegen de verbaasde Johannes. Want dit is de weg die ik wil gaan. En hij vervolgt: *Het is goed dat we op deze manier Gods gerechtigheid vervullen.*

Hier klinkt een grondwoord uit de Hebreeuwse bijbel, gerechtigheid. Een woord dat te maken heeft met het rechtzetten wat scheef gegroeid is, met het partij trekken voor mensen die niet gezien worden, om het evenwicht te herstellen. Met de bijbelse opdracht om, naar de titel van het prachtige boek van rabbijn Jonathan Sachs, *een gebroken wereld heel te maken*. Om recht te zetten en heel te maken is Jezus gekomen. Zodat mensen tot hun recht kunnen komen, ieder mens. Ook de zieke en de arme, de vreemde en de geminachte, ook wie scheef aangekeken wordt vanwege een andere afkomst, een andere sexuele geaardheid, een andere levenswijze, ook wie niet beantwoordt aan de idealen en normen van de meerderheid, -welke dat ook maar mogen zijn. Terwijl Jezus de doop ondergaat, op het moment dat hij uit het water omhoogkomt, opent zich de hemel en klinkt er een stem: *Dit is mijn geliefde Zoon, in hem vind ik vreugde*. Als goddelijke bevestiging van deze weg, als zegen.

Zometeen zullen we Louis dopen, in de naam van Jezus. Hij is nog maar twee en halve maand oud. Deze doop komt niet voort uit zijn eigen verlangen, het is niet zijn keuze, geen statement dat hij zelf maakt. Het is de keuze van jullie als ouders, een statement dat jullie maken, een teken waarmee je kenbaar wilt maken, aan God en aan iedereen, wat jullie diepste verlangen voor het leven van je kind is. Het verlangen naar de diepste bevestiging van een leven die er maar te vinden is, het verlangen dat jullie zoon in zijn leven die stem van boven zal mogen horen, die ook tegen hem zegt: jij bent mijn geliefde kind, in jou vind ik vreugde. Het verlangen dat het leven van jullie kind een leven mag zijn in het spoor van Jezus, van hem die gekomen is niet om boven, maar en naast mensen te staan. Die middenin alles wat mensen tot mensen maakt, hun kracht en schoonheid, maar ook hun zwakheid heeft willen wonen. Vanuit een diep vertrouwen in en verbondenheid met zijn God, de God die een en al liefde is, begin en einde van al wat is, de God die niemand laat vallen.

